אגרות הראי"ה - כרך ד' - אגרת אצה

תמצית האגרת

תאריך ומקום: כ"א אדר שני תרפ"א
נמען: בנו, הרב צבי יהודה

ההצעה מקאליש ראויה להקדים, מצד 'התוכן המוסרי': הרב פנה ראשון ובגלוי, ולא דרך אמצעים. בעניין תעודה על 'הרבנות הראשית' - אף שזה נראה כ'חפץ התגדרות במינוי שאני מתעב', שלח בקשה לד"ר עליאש. בתוספת: על הרצי"ה לנסוע לקאליש קודם; ו'לא תדחה את ההשתדלות במצבך הפרטי בשביל שום עבודה כללית', כי גם תיקון מצבו הפרטי הוא חוליה בעבודת הקודש.

עיקרי הדברים

- הקדמת קאליש.
- תעודה - בלי התגדרות.
- הפרטי חלק מהכללי.

נוסח האגרת

ב"ה[1]. כ"א אד"ש[2] תרפ"א[3]

בני מחמדי שליט"א[4] מכתביך, עם הרצוף שם מכתבי הרב מקאליש שי'[5] הגיענו, וג"כ[6] הדעפעשע, והנה כבר גליתי את דעתי במכתבי העבר שחפצנו הוא שתסכים בדעתך החזקה בע"ה[7] לגמור איזה ענין מהענינים הנכבדים, ואין אנו נוטלים לעצמנו רשות לחות לך דעה על נטיות רוחך הטהור בחייך הפנימיים, ככל האפשרי. אמנם הענין מקאליש לפי הנראה ראוי להיות מוקדם לענינים אחרים. מצד התוכן המוסרי, מפני שהוא פנה בראשונה אלינו בדברים ברורים, מה שא"כ[8] שארי הענינים מריגא מלונדון ומוורשא, שבאו בדברים בזהירות וע"י[9] אמצעיים. כמובן שאין זה גרעון לגבייהו חלילה.

אבל הנכון להתחשב עם רגשי איש להקדים להציע את דבריו בהתגלות הלב. ולא הקפיד ע"י[10] נימוסי ההבל שבדרכי כבוד המדומה, ואם מד' יצא הדבר, יחנינו לברך על המוגמר, בחסדו הגדול, והנה ע"ד[11] תעודה המפרשת את הביטוי של הרבנות הראשית, אע"פ[12] שהיא אינה דרישה מוסרית כ"כ[13] מצדי, כמובן שנראה קצת כמין חפץ התגדרות במינוי שאני מתעב זה,

1 ב"ה - ברוך השם
2 אד"ש - אדר שני
3 תרפ"א - השנה תרפ"א (1920/1921)
4 שליט"א - שיחיה לאורך ימים טובים אמן
5 שי' - שיחיה
6 וג"כ - וגם כן
7 בע"ה - בעזרת השם
8 שא"כ - שאם כן
9 וע"י - ועל ידי
10 ע"י - על ידי
11 ע"ד - על דבר
12 אע"פ - אף על פי
13 כ"כ - כל כך

בכ״ז[14] שלחתי לידידינו ד״ר[15] עליאש נ״י[16] פתקא עם הדעפשע שלך, וחושב אני שימלא הדבר, ונשלח לך בע״ה במוקדם האפשרי. - תוכל לשער עד כמה גדלו געגועינו לשובך בעה״י[17], ובפרט שהעבודה המוכרחת להסתדר בעהשי״ת[18] בקרוב, דורשת הרבה שתהי׳[19] פה עמנו יחד, וצור ישראל יחזקנו בישועתו ויעודד ויטהר רוחנו לעבודתו האמתית, עבודת קדושתו, עבודת עמו תורתו ונחלתו, בטוהר העיון, וביושר לב, בדרכי שלו׳[20] ואמת ואהבה טהורה. קשה לי להאריך כעת, ולבאר את הקוים של מהלך התקוות בע״ה, אשר מידי צור ישראל יאיר לנו מתוך המאפלים המכסים את כל נאות ישראל ואת כל אהלי עם ועם. תל״י[21] על החוה״ש[22] אשר עמנו והשי״ת[23] יזכנו לראות ישועת גבורת ישע ימינו בב״א[24].

אביך מצפה אשרך כה״י[25]

אברהם יצחק ה״ק

נ.ב. ד״ש[26] כל יקירינו בשויץ, מה׳ קמחי שי׳ הגיעני מכתב ע״ד ענין ממוני אחד, וכתבתי להרב מקייראַ בזה. כשתתקבל התשובה אודיע אי״ה[27] בל״נ[28]. שלו׳ רב לכל העובדים ברוממות דגל קדשנו, להשלים את אור התחי׳[29], ההולכת ובוקעת בחסדי אור ישראל צור עולמים ב״ה. הנ״ל[30] נ.ב. והנה כעת קבלנו את הכרטיס שלך מבאזל. והנני מוצא לנחוץ להעריך שהסכמתנו היא בע״ה, שקודם כל תסע לקאליש אם יהי׳[31] לך אפשרות במוקדם היותר אפשרי. מה שתלגרפנו ע״ד לונדון הי׳[32] לפני קבלת מכתביך ע״ד קאליש. והשי״ת יגמור בעדנו לטובה, ולמע״ה[33] לא תדחה את ההשתדלות במצבך הפרטי, בשביל שום עבודה כללית, כי בעה״י גם תיקון מצבך הפרטי הוא בסיס בע״ה להמצב הכללי, וחוליא חשובה בכל השלשלת הגדולה של עבודת הקודש אשר בעצת ד׳ הוטלה עלינו, לעדור בה בלא לב ולב, ולד׳

---

14 בכ״ז - בכל זאת
15 ד״ר - דוקטור
16 נ״י - נרו יאיר
17 בעה״י - בעזרת השם יתברך
18 בעהשי״ת - בעזרת השם יתברך
19 שתהי׳ - שתהיה
20 שלו׳ - שלום
21 תל״י - תודה לא-ל יתברך
22 החוה״ש - החיים והשלום
23 והשי״ת - והשם יתברך
24 בב״א - במהרה בימינו אמן
25 כה״י - כנפשו היפה
26 ד״ש - דרישת שלום
27 אי״ה - אם ירצה השם
28 בל״נ - בלי נדר
29 התחי׳ - התחיה
30 הנ״ל - הנזכר לעיל
31 יהי׳ - יהיה
32 הי׳ - היה
33 ולמע״ה - ולמעלה

הישועה, אביך הנ"ל דר"ש[34] ידידינו הגדולים, הה"ג[35] ד"ר כהן האב"ד[36] שליט"א וכב"ב[37] היקרים שי' באה"ר[38] ונאמנה הנ"ל.

נוסח האגרות וההערות: אגרות הראי"ה, כרכים א׳-ד׳

34 דר"ש - דורש שלום
35 הה"ג - הרב הגאון
36 האב"ד - האב בית דין
37 וכב"ב - וכל בני ביתו
38 באה"ר - באהבה רבה